

رسانه در خدمت صلیب

مبانی و تاریخچه

محمد رضا فلاح

اشاره

اما یازده رسول به جلیل، بر کوهی که عیسی (ع) ایشان را نشان داده بودند رفتند و چون او را دیدند پرستش نمودند؛ لیکن بعضی شک کردند. پس عیسی (ع) پیش آمده، بدیشان خطاب کرده، گفت: «تمامی قدرت در آسمان و زمین به من داده شده است. پس رفته، همه امت‌ها را شاگرد سازید و ایشان را به اسم اب و ابن و روح القدس تعمید دهید و ایشان را تعلیم دهید که همه اموری را که به شما حکم کرده‌ام حفظ کنند و اینک من هر روزه تا انقضای عالم همراه شما می باشم.» (متی ۲۸: ۱۶-۲۰)

مسیحیت از روزی که توانست، رسانه را به خدمت گرفت تا پیام خویش را به همه برساند. میسیونرهای مذهبی نیز ایران را از قلم نینداختند و هر زمان که توانستند، برای مسیحی کردن این کشور کوشیدند؛ اما این تلاش با پیدایی نظام اسلامی در ایران رنگ و بویی متعفن تر به خود گرفته و به اغراض کثیف سیاستمداران زرمحور آلوده شده و دیانتی که قرار بود دین اخلاق باشد اکنون ابزار ریشه کنی اخلاق شده است. نوشتار پیش رو به بررسی و تحلیلی کوتاه از تعامل مسیحیت با رسانه در ایران می پردازد.

با پایان جهان نزدیک است، الهام بخش بعضی از نخستین مسیحیان شد تا پیام خود را در سراسر دنیای شناخته شده گسترش دهند؛ با این حال، وقتی آشکار شد که جهان به این زودی پایان نمی یابد، مسیحیان سخنان عیسی (ع) را به مثابه یک فرمان اخذ کردند و هر جا رفتند اعتقاد جدید خود را گسترش دادند. دامنه تبلیغ مسیحیت به ایران نیز کشیده شد و از سال های آغازین پیدایش آن گروه هایی مسیحی برای تبلیغ دین خود به این سرزمین وارد شدند؛ اما نخستین هیات که به طور رسمی وارد ایران شد و جزء گروه اول میسیونرهای وابسته به شمار می آمد، در زمان ایلخانان مغول بود که بر اثر لشکرکشی و فتوحات آنها و تسامح مذهبی چنگیزخان آیین مسیحیت در دربار او و سرزمین های فتح شده که به سمت اروپا پیش می رفت رواج یافت و باعث توجه مقامات کلیسا به این امر شد. بدین سبب «پاپ اینوسان» چهارم در گردهمایی مذهبی اسقف ها

فعالیت های تبلیغی از همان زمان که پیامبران پا به عرصه وجود گذاشتند آغاز گردید اما به معنای خاص و به شکل گسترده اش از دوران حضرت عیسی علیه السلام شروع شد. تا پیش از آن هیچ دلیلی بر این گونه تبلیغ وجود ندارد. در دیانت یهودی که پیش از مسیحیت بود، با فعالیت تبلیغی مخالفت می شد و به همین دلیل نشانی از فعالیت های تبلیغی را در میان یهودیان نمی بینیم. موسی مندلسون می نویسد: «مطابق اصول دین خود من اجازه ندارم بکوشم تا کسی را که درون سنت اسرائیل زاده نشده است پیرو آن گردانم. این روحیه تبلیغی که کسانی این قدر مایل اند به یهودیت نسبت دهند و ریشه هایش را در آن بجویند بالکل با یهودیت بیگانه است» (باورها و آیین های یهود، ۲۶). اما در مسیحیت داستان به گونه ای دیگر رقم خورد. از نخستین روزهای نهضت مسیحی، دعوت به مسیحیت موضوع مهمی بود. آنچه از سخنان عیسی (ع) در انجیل متی ذکر کردیم یک دستور روشن تفسیر می شد؛ مؤمنان ملزم بودند که «همه امت ها را پیرو سازند»، با این اطمینان که عیسی (ع) همیشه با آنان خواهد بود؛ حتی در «آخر الزمان». همین اندیشه که «آخر الزمان»

که به سال ۶۴۲ هـ.ق / ۱۲۴۵ میلادی در «لیون» تشکیل شد، به منظور برقراری ارتباط با مغول‌ها و تبلیغ مسیحیت در متصرفات آن‌ها دستور اعزام دو هیأت سیاسی-مذهبی را به مشرق‌زمین صادر کرد.

بر این اساس، دو هیأت به سرپرستی «ژان پلان دوکارین» از مبلغان فرقه «فرانسیسکن» و «آنسلم دولمباردی» مبلغ فرقه «دومینکن» به ترتیب به «قراقروم» پایتخت امپراتوری مغول و دربار ایلخانان در ایران اعزام شدند که البته به دلیل بی‌توجهی حکام مغول به درخواست‌های دولت‌های اروپایی کار این هیأت به شکست انجامید.

این روند متوقف نشد و در دوره‌های بعد نیز مبلغان مسیحی به ایران آمدند. در اوایل قرن هفدهم یا کمی پیش از آن اگوستین‌های پرتهالی، کارملیت‌های ایتالیایی و کپوچینی‌های فرانسوی به دربار پادشاهان صفوی اعزام و در اصفهان ساکن شدند. این هیأت‌ها به تهیه لغت‌نامه‌های فارسی پرداختند، ولی چون در زبان فارسی به اندازه کافی مهارت نداشتند تا در جهت تبلیغ دین کتاب‌هایی بنویسند و از آن گذشته وسیله چاپ در اختیار نداشتند، هیچ‌یک اثری از خود باقی نگذاشت.

در سده نوزدهم، سه سازمان خارجی مسیحی به تدریج در ایران اجازه فعالیت یافتند و اقدام به چاپ و انتشار کتاب‌های مسیحی زبان فارسی کردند که به ترتیب عبارتند از: ۱- انجمن بازل (BASEL) سوئیس / آلمانی که ابتدا در قفقاز و سپس در شمال غرب ایران فعالیت‌های پیش‌تری داشت؛ ۲- انجمن مسیونر کلیسایی (CHURCH MISSIONARY SOCIETY) که اعضای آن همگی انگلیسی و در جنوب ایران مستقر بودند. سیزده کتاب از سوی این گروه چاپ شده است مانند کشف الاسرار و مشکوه صدق؛ ۳- سازمان مسیونری کلیساهای آمریکا که در نواحی شمال و غرب کشور فعالیت داشت.

بعدها با توافقی که به عمل آمد، دو انجمن اخیر یعنی مسیونر کلیسایی انگلیکان و سازمان مسیونر آمریکایی پریز توری باهم ادغام شدند و برای انتشار کتاب‌های مسیحی «بنیاد کمیته ادبیات مسیحی» را در سال ۱۹۲۶م / ۱۳۰۵ ش به وجود آوردند و دکتر وایشم (M.N.WYSHAM) دبیر آن شد. از آن تاریخ به بعد تمامی کتاب‌هایی که چاپ و منتشر می‌شود، متعلق به این بنیاد است.

در کنار این تبلیغات، مبلغانی هم به صورت منفرد به ایران سفر کردند. کسانی مانند هوکر، روفر و هنری مارتین مبلغانی بودند که با قشرهای مختلف جامعه ایران آشنا شدند و مجادله و تبلیغ کردند و حتی گاه جلسات مناظره‌ای نیز با عالمان مسلمان برگزار کردند.

حضور مبلغان بیگانه در ایران طی دهه‌های اخیر رو به کاهش نهاد؛ اما تبلیغ مسیحیت هم‌چنان ادامه یافت و این بار ایرانیان مسلمان زاده یا مرتدانی که مسیحیت را پذیرفته بودند عهده دار تبلیغ مسیحیت شدند. این افراد عمدتاً پروتستان هستند.

در دوران کنونی، مسیحیان ایرانی مانند دیگر مسیحیان از ابزارهای گوناگون رسانه‌ای برای تبلیغ مسیحیت بهره می‌برند. اگر تا دیروز صرفاً

از رسانه‌های مکتوب بهره می‌گرفتند امروزه ماهواره، رادیو، تلویزیون، روزنامه، لوح‌های فشرده و... نیز به آن مجموعه افزوده شده است و مسیحیان با صرف هزینه‌های سنگین می‌کوشند تا پیام مسیح را به همگان برسانند. مسیح در آخرین بار که بر حواریان ظاهر شد، به آنان گفت: در تمام عالم بروید و جمیع خلایق را به انجیل موعظه کنید.

شبکه‌هایی که به تبلیغ مسیحیت می‌پردازند دو گونه‌اند: ۲۴ ساعته؛ پاره وقت.

شبکه‌های محبت و نجات ۲۴ ساعته هستند. ۶ ساعت پخش برنامه‌ها زنده است و در ۱۸

ساعت دیگر طی ۳ نوبت همین برنامه‌ها تکرار می‌شود.

شبکه محبت: این شبکه، اولین شبکه ۲۴ ساعته بشارت دهنده پیام انجیل از طریق ماهواره به شمار می‌آید که برنامه‌های آن در قالب داستان، نمایشنامه، سریال، فیلم، ویدئو موزیک، برنامه‌های تعلیمی و بشارتی از طرف سازمان‌های مسیحی با دیدگاه‌های مختلف ارائه می‌شود. این شبکه از آمریکا پخش می‌شود و مدیر آن فردی به نام کشیش خسرو خدادادی است. برنامه‌های این شبکه دارای تنوع سنی و جنسیتی است. بیش‌تر برنامه‌های آن تولیدی و اندکی هم دوبله از برنامه‌های خارجی است.

شبکه محبت کار خویش را به تولید و پخش برنامه‌های ماهواره‌ای محدود نکرده است و کتاب مقدس، CD و جزوه را به کسانی که بخواهند ارسال می‌کند. بنا بر ادعای مسؤولان شبکه این هدایا از آمریکا فرستاده می‌شود اما با توجه به این که فاصله زمانی بین تقاضای این محصولات تا دریافت آن‌ها بیش از دو سه روز طول نمی‌کشد، به نظر می‌رسد این بسته‌ها از داخل ایران ارسال می‌شود.

شبکه نجات: برخلاف شبکه محبت، برنامه‌های در حال پخش از این شبکه معمولاً دوبله فارسی موعظه‌ها و برنامه‌های شبکه‌های مسیحی دیگر است. تنها دو برنامه به صورت فارسی (بدون دوبله) از این شبکه پخش می‌شود. مخاطب برنامه‌های این شبکه فقط بزرگسالان هستند و از تنوع برنامه برای مخاطبان گوناگون و با جنسیت‌های مختلف در این شبکه خبری نیست. مدیر این شبکه شبان رضا صفا و مسؤول روابط عمومی خانم هما، همسر کشیش سپهر است. رضا صفا از تندرترین مسیحیان پروتستان است. از بخش‌های بسیار جنجال برانگیز شبکه، بخش شفای آن است. وی ادعا می‌کند به شفای افراد کور و کر و بیماری‌های لاعلاج می‌پردازد؛ ولی ساختگی بودن آن کاملاً روشن است. رضا صفا علاقه خاصی به اسرائیل دارد. این شبکه نیز از آمریکا پخش می‌شود. از ویژگی‌های شبکه نجات این است که تقاضای دریافت کمک مالی هم دارد و این مسأله در میان دیگر شبکه‌های فارسی زبان مسیحی دیده نمی‌شود.

هر دو شبکه بر روی اینترنت هم سایت دارند.

در کنار این شبکه‌های ۲۴ ساعته، شبکه آگاپه (عشق الاهی) به صورت پاره وقت برنامه پخش می‌کند. آگاپه که روزی ۲ تا ۳ ساعت برنامه

دارد، از شبکه امید ایران پخش می شود و مسؤول آن کشیش ایرج است. مجریان این شبکه دو نفر به نام های ایرج و ارمان هستند. این شبکه نیز از آمریکا پخش می شود.

محتوا

محتوای برنامه ها را هدفی که گردانندگان شبکه ها به دنبال آنند تعیین می کند. در این شبکه ها آهنگ های تند، شوهای مبتذل و فیلم هایی با صحنه های مستهجن بدون هیچ سانسوری پخش می شود. آیا پخش این برنامه ها در راستای بر طرف کردن نیاز روحی و معنوی است؟ مسیحیت، دینی اخلاقی است و پیروان خود را به اخلاقی زیستن

فرا می خواند. این گونه صحنه ها آثار سوئی دارد که بر هیچ کس پوشیده نیست. سلالته گزارش های فراوانی از تأثیرات ویرانگر مشاهده این گونه صحنه ها بر جسم و جان بینندگان آن ها تهیه و پخش می شود. آیا می توان تصور نمود که دست اندرکاران این شبکه ها از محتوای این گزارش ها آگاهی ندارند. گذشته از این بر اساس دستورات دین مسیح، ترویج چنین برنامه هایی مخالف با دستور خداست. نویسنده ای مسیحی در شرح فرمان هفتم از ده فرمان می نویسد: «این فرمان دستور می دهد... از سخنان هرزه، معاشرت های بی شرمانه، خواندن رمان های عاشقانه، گوش کردن به ترانه های هرزه آلود و نگاه به عکس های آلوده که منجر به آن نجاست می شود بپرهیزیم و معاشرت با اصحاب عفت و حشمت را برگزینیم و پاکدامنان را بر دیگران ترجیح دهیم.»

از دیگر مطالبی که در این شبکه ها عرضه می شود، مطالب مخالف و ضد اسلام و آموزه های آن است. مخالفت با اسلام در میان مسیحیان سابقه ای دیرینه دارد. مسیحیان، اسلام را ارتداد از مسیحیت یا یک مذهب کاذب می دانستند و بر این عقیده نیز پا می فشردند و به صراحت آن را بیان می کردند.

محتوای بخش دیگری از برنامه ها، مصاحبه و یا سخنانی است که از سوی مسلمانان مسیحی شده بیان می شود. این افراد ضمن شرح وضع پیشین خود، از آرامشی که اکنون به واسطه مسیحی شدن بدان رسیده اند سخن می گویند! آن ها در معرفی خود و شرایط پیش از مسیحی شدن، خویش را افرادی نماز خوان و متدین معرفی می کنند! حتی در یک مورد فردی خود را بسیجی جبهه رفته معرفی کرد و فردی دیگر خود را طلبه ای نماز شب خوان معرفی کرد که ناگهان لطف عیسی مسیح وی را در بر گرفت و او مسیحی شد! ارتداد و تغییر کیش، پدیده ای چندان غریب نیست. افرادی هستند که چون پایه های دینی خویش را محکم نکرده اند به راحتی می لغزند و کیش دیگری را برمی گزینند؛ اما شیوه سخن گفتن این افراد ادعایی و دیگر قرائن و شواهد موجود نشان می دهد این مسیحیان امروزی همان ترفندی را برگزیدند که اسلاف یهودیشان در صدر اسلام به کار می بستند. و قالت طائفة من اهل الکتاب اٰمنوا بالذی انزل علی الذین اٰمنوا وجه النهار و اکفروا آخره لعلمهم یرجعون (آل عمران)؛ و جماعتی از اهل کتاب گفتند: «در آغاز روز به آن چه بر مؤمنان نازل شد، ایمان بیاورید، و در پایان [روز] انکار کنید شاید آنان [از اسلام] برگردند» بخش دیگری

از برنامه ها، مخالفت با شریعت و احکام آن است. اصولا مسیحیان با شریعت میانه خوبی ندارند. درست است که عیسی (ع) خود به شریعت پایبند بوده اما مسیحیت کنونی بنیان های فکری خویش را از آرای پولس اقتباس کرده و بنا بر اندیشه های او معنا ندارد کسی که به مسیح ایمان دارد، به شریعت هم عمل کند! این دیدگاه پولس مبتنی بر برداشت وی در سارۀ اخراج آدم از بهشت و تأثیر آن بر سرشت آدمی است. در دیدگاه وی آدم در اثر آن نافرمانی گناه کرد و گناه او بر سرشت دیگر آدمیان اثر گذاشت و ذات همه گناه آلود

شد و هنگامی که گناه آدم به وسیله مسیح کفاره داده و امکان بازگشت انسان ها به مقام و جایگاه اصلی فراهم شد، شریعت کارکرد خود را از دست می دهد. بخش دیگر این برنامه ها مخالفت با توسل است. در میان مسیحیان کاتولیک بحث توسل وجود دارد و بسیار پر رنگ است؛ ولی در میان پروتستان ها جایگاهی ندارد. برخی از شبکه ها نسبت به ائمه علیهم السلام نیز هتاک می کنند و مردم را از توسل به آنان بازمی دارند و این نشان می دهد که این شبکه ها فقط در پی تبلیغ مسیحیت نیستند؛ بلکه ابزاری برای مقابله با اعتقادات مردم ایران به شمار می آیند.

محتوای بخش دیگری از این برنامه ها، حمله به نظام جمهوری اسلامی و توهین به شخصیت های آن است. این شبکه ها از یهودیان دفاع می کنند، با آن که عیسی (ع) را محاکمه کردند و به زعم خود مسیحیان، اسباب به صلیب رفتن او را فراهم آوردند. ارائه تصویری خفکان آمیز از ایران و دامن زدن به این دروغ که در جمهوری اسلامی به اقلیت های مذهبی ستم می شود از محورهای تبلیغاتی این شبکه ها است. نگاهی گذرا به وضع مسیحیان، دروغ بودن این ادعا را آشکار می کند: آن ها در مجلس شورای اسلامی نماینده دارند، به اعمال دینی خود می پردازند و در طول سال های جنگ شهدایی نیز تقدیم کردند. آیا این ها را می توان انکار کرد؟

منبع

۱. کتاب مقدس.
۲. آلن آثرمن، باورها و آیین های یهودی، ترجمه رضا فرزین، مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب، قم، ۱۳۸۵، چاپ اول، ص ۲۶.
۳. عبدالرحیم سلیمانی، درسنامه ادیان ابراهیم، تهیه شده در انجمن علمی ادیان و مذاهب، قم، پاییز ۱۳۸۶، چاپ اول، ص ۲۱۳.
۴. علی اصغر رضوانی، نگاهی به مسیحیت و پاسخ به شبهات، انتشارات مسجد مقدس جمکران، قم، ۱۳۸۵، چاپ اول، فصل توجیه آیات مشابهات.
۵. فرهنگ اندیشه انتقادی، ویراسته مایکل بین، ترجمه پیام یزدانجو، نشر مرکز، تهران، ۱۳۸۶، چاپ سوم، ص ۶۲۳.
۶. مری جوویور، در آمدی به مسیحیت. ترجمه حسن قبری، نسخه الکترونیکی، فصل آخر در فصل ششم.
۷. سایت farsnews.com
۸. سایت باشگاه اندیشه.
۹. سایت شبکه محبت.
۱۰. سایت شبکه نجات.

